

اتحادیه اروپا و چالشهای نوین امنیتی در خاورمیانه

دکتر اصغر جعفری ولدانی*

چکیده

اتحادیه اروپا به تازگی با چالشهای نوین امنیتی از ناحیه خاورمیانه روبرو شده است که یا در گذشته اصلاً وجود نداشته و یا به شدت و حدت کنونی نبوده است. این امر اتحادیه اروپا و همچنین ناتو را بر آن داشته تا این تهدیدات را جدی بگیرند و تمهیداتی را برای مقابله با آن اتخاذ کنند. انفجارات مادرید در ۱۱ سپتامبر ۲۰۰۴ و انفجارات مرگبار لندن در ۷ ژوئیه ۲۰۰۵ که هر دو توسط القاعده صورت گرفت نمونه‌ای از این تمهیدات نوین است. اما مهمترین تهدیدی جدی که اروپا با آن روبرو است مهاجرت مسلمانان خاورمیانه به اروپا است این امر نه تنها مشکلات امنیتی را برای اروپا بوجود آورده، بلکه هویت اروپائیان را زیر سؤال برده است.

در این مقاله چالشهای نوین امنیتی که موجب نگرانی اروپا شده بر اساس سند مربوط به استراتژی امنیتی اتحادیه اروپا در سال ۲۰۰۳ بررسی شده است. سپس سیاستهای امنیتی اتحادیه اروپا برای مقابله با این تهدیدات بر اساس تقسیم‌بندی باری بوزان در سه حوزه امنیتی مدیترانه، حوزه شامات و حوزه خلیج فارس مورد بررسی قرار گرفته است.

واژگان کلیدی: گسترش سلاح‌های کشتار جمعی و موشکهای بالستیک، تروریسم نو، عدم توسعه سیاسی و اقتصادی خاورمیانه، مهاجرت مسلمانان به اروپا، استراتژی امنیتی اتحادیه اروپا

* استادیار دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه علامه طباطبائی.

فهرست منابع

- فارسی

- اشتورمر، میسایل، سیاست خارجی و امنیتی مشترک اتحادیه اروپا، سیاست خارجی، شماره ۲ تابستان ۱۳۷۵.
- اوون، جورج، مؤلفه‌های اقتصادی در خاورمیانه، گزینه‌های فرا روی خاورمیانه در قرن بیست و یکم، در کتاب چهره امنیت در خاورمیانه، ترجمه قدیر نصری، تهران، پژوهشکده مطالعات راهبردی، ۱۳۸۳.
- بوزان، باری، خاورمیانه: ساختاری همواره کشمکش‌زا، فصلنامه سیاست خارجی، سال شانزدهم، شماره ۳، پاییز ۱۳۸۱.
- جعفری ولدانی، اصغر، روابط خارجی ایران بعد از انقلاب اسلامی، انتشارات آوای نور، تهران، ۱۳۸۲.
- سولانا، خاویر، اروپایی امن‌تر در دنیای بهتر، فصلنامه سیاست خارجی، سال هفدهم، شماره ۳، پاییز ۱۳۸۲.
- طارق رمضان، انقلاب خاموش در اروپا، همشهری دیپلماتیک، شماره ۲۷، ۹ آبان ۱۳۸۳.
- عبدالمهدی مستکین، اسلام سیاسی، همشهری دیپلماتیک، شماره ۲۷، ۹ آبان ۱۳۸۳.
- غسان سلامه، خاورمیانه در کشاکش میان اقبانوس اطلس و مدیترانه، فصلنامه مطالعات خاورمیانه، شماره ۱۵-۱۴ تابستان و پاییز ۱۳۷۷.
- فصلنامه مطالعات خاورمیانه. شماره ۱۵-۱۴، تابستان و پاییز ۱۳۷۷.
- فوکویاما، جدال هویت در اروپا، همشهری دیپلماتیک، شماره ۲۷، ۹ آبان ۱۳۸۳.
- نعمت ندری، پنج نبرد جهانی شدن، فصلنامه سیاست خارجی، شماره ۳.

- انگلیسی

- Buzan Barry, *Ole Waver and Jaap de Wild*, Secari Ty: *A new Frame Work For Analysis* (Boulder: lynne Rienner co. 1998).
- Holis, Rosemary, *Europe and the Middle East: Power by Stealth, International Affairs*. 73:1, 1997.

- Lesch David W; *The middle East and United States, A Historical Reassement*, Trint University, 1996.
- Ottaway Marina and Thomas Carothers, *The Greater Middle East Initiative: off To a False Stort*, Policy Brief, 29 March, 2004.
- Ribenberg .Ch. A, *Israel and The American National Interests: A Critical Examination*, (Chicago: University illinois Prees, 1986).
- Walker Martin, *EU Seeks Bigger Role in Middle East Peace*, The Guardian, Jan. 17,1998.